

TEZA:

1. Obwiniony radca prawny dokonał podrobienia dwóch dokumentów poprzez upozorowanie ich wystawienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w celu wprowadzenia klientki w błąd co do podejmowanych jako jej pełnomocnik czynności, co uzasadnia wymierzenie kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.
2. Obwiniony radca prawny dokonał podrobienia dokumentu w postaci pozwu, poprzez naniesienia na niego pieczętki Biura Podawczego Sądu Rejonowego, celem wprowadzenia klientki w błąd co do podejmowanych jako jej pełnomocnik czynności, co uzasadnia wymierzenie kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.
3. Za obydwie czyny radca prawny został skazany prawomocnym wyrokiem sądu. Prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są wiążące. Powyższe oznacza, że sąd dyscyplinarny musi wziąć pod uwagę, że doszło do naruszenia prawa, w tym wypadku prawa karnego.

WO - 44/22

ORZECZENIE

z dnia 27 lipca 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: S WSD Krzysztof Górecki /sprawozdawca/

Sędziowie: S WSD Paweł Libertowski

S WSD Krzysztof Buczek

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Bogusławy Boyen

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 lipca 2022 r. sprawy radcy prawnego K. S., nr wpisu (...)

obwinionej o popełnienie 4 przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1, art. 44 ust. 1 i art. 45 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania Ministra Sprawiedliwości od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP z dnia 25 listopada 2021 r., sygn. akt D 4/21

orzeka:

1. zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że w miejsce orzeczonej w pkt II kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat wymierza obwinionej karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego i z tej części orzeczenia usuwa zakaz wykonywania patronatu;
2. zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że w miejsce orzeczonej w pkt III kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat wymierza obwinionej karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego i z tej części orzeczenia usuwa zakaz wykonywania patronatu;
3. zmienia pkt V zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że jednostkowe kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego (pkt II i III) łączy w łączną karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego;
4. w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy;
5. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w sprawie D 4/21 w dniu 25 listopada 2021 r. uznał radcę prawnego K. S. winną tego, że:

1. po zawarciu w dniu 25 marca 2019 r. w (...) umowy o świadczenie pomocy prawnej z U. K. nie przekazała jej egzemplarza tej umowy i nie uczyniła tego mimo późniejszych wielokrotnych próśb U. K., tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn wymierzył obwinionej karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 10 lat i nałożył obowiązek pisemnego przeproszenia pokrzywdzonej U. K. w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia,

2. w roku 2019 w (...) w dacie dziennej bliżej nieustalonej, nie późniejszej jednak niż 15 marca 2019 r. dokonała podrobienia dwóch dokumentów poprzez upozorowanie ich wystawienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w (...) z dnia 18 października 2018 r. OPR/10.2017/BK oraz z dnia 31 stycznia 2019 r. OPR/10.2017/BK, w celu wprowadzenia U. K. w błąd co do podejmowanych przez siebie, jako jej pełnomocnika, zleconych czynności, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn wymierzył obwinionej karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 10 lat i nałożył obowiązek pisemnego przeproszenia pokrzywdzonej U. K. w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia,

3. w roku 2019 r. w (...) w dacie dziennej bliżej nieustalonej, nie późniejszej jednak niż 3 kwietnia 2019 r., dokonała podrobienia dokumentu w postaci pozwu o zapłatę zadośćuczynienia z tytułu naruszenia pracowniczych dóbr osobistych poprzez naniesienie na niego pieczęci Biura Podawczego Sądu Rejonowego, pochodzącej z innej nieustalonej korespondencji kierowanej do tego Sądu, w celu wprowadzenia U. K. w błąd co do podejmowanych przez siebie, jako jej pełnomocnika, zleconych czynności, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn wymierzył obwinionej karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na czas 10 lat i nałożył obowiązek pisemnego przeproszenia pokrzywdzonej U. K. w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia,

4. od października 2018 r. do grudnia 2019 r. w (...) udzielała swojej klientce U. K. nieprawdziwych informacji co do podjętych w jej sprawie czynności, w szczególności co do złożenia w imieniu U. K. wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wypłatę odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy oraz pozwu do Sądu Rejonowego o zapłatę zadośćuczynienia, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1, art. 44 ust. 1, art. 45 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn wymierzył obwinionej karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na czas 10 lat i nałożył obowiązek pisemnego przeproszenia pokrzywdzonej U. K. w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Jednostkowe kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu zostały połączone w karę łączną

zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat. Zakaz wykonywania patronatu orzeczono łącznie na czas 10 lat. Orzeczono też łączny obowiązek pisemnego przeproszenia pokrzywdzonej U. K. za popełnione przewinienia w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Obwinioną obciążono też kosztami postępowania dyscyplinarnego w wysokości 1.600 zł.

Orzeczenie to zaskarżył Minister Sprawiedliwości, zarzucając rażąco nie współmierność kary wymierzonej obwinionej w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego deliktu dyscyplinarnego i stopnia winy radcy prawnego K. S.. Minister Sprawiedliwości wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie obwinionej za każdy czyn przypisany w pkt II i III, jednostkowych kar pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego oraz orzeczenie kary łącznej pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

W ocenie Ministra Sprawiedliwości, nie kwestionując ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd dyscyplinarny I instancji, dotyczących sprawstwa i winy obwinionej, nie sposób zaakceptować stanowiska OSD w części dotyczącej wymierzenia kary w pkt II i III orzeczenia, które uznać należy za rażąco łagodne.

W uzasadnieniu podkreślono, że wyjątkowo lekceważący stosunek radcy prawnego K. S. do klienta m.in. poprzez podrobienie pism ZUS Oddział w (...) oraz dokumentu Biura Podawczego Sądu Rejonowego burzy zaufanie do zawodu radcy prawnego, osób wykonujących wszelkie zawody zaufania publicznego oraz organów państwowych, w tym sądów powszechnych. Działanie radcy prawnego stanowi rażąco oznakę lekceważenia porządku prawnego i jest nie do pogodzenia z wymaganą od radcy prawnego uczciwością i etyką zawodową.

Zdaniem Ministra Sprawiedliwości, tego rodzaju przewinienia dyscyplinarne winny być podstawą do eliminacji ze środowiska radcowskiego osób, niespełniających podstawowych kryteriów wartości i norm zachowania, albowiem pozostawanie takich osób w samorządzie radcowskim działa jednoznacznie negatywnie na jego niekorzyść i na niekorzyść osób zwracających się o profesjonalną pomoc prawną. Wymierzenie kary łącznej zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat oraz zakazu wykonywania patronatu na 10 lat jest rażąco łagodnym, w odczuciu społecznym nieakceptowalnym i niesprawiedliwym, co uzasadnia zarzut z art. 438 pkt 4 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych. Na gruncie tego przepisu chodzi właśnie o różnicę ocen tak zasadniczej natury jak w niniejszej sprawie, że karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa -

rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować, która w społecznym odczuciu staje się karą niesprawiedliwą.

Minister Sprawiedliwości zwrócił też uwagę na to, że w dniu 3 grudnia 2021 r. Prokuratura Okręgowa w sprawie PO I Ds.76.2020, na bazie czynów z pkt II i III orzeczenia, postawiła obwinionej zarzuty popełnienia 2 czynów z art. 270 § 1 k.k.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP zważył, co następuje:

Odwołanie Ministra Sprawiedliwości jest zasadne i doprowadziło do zmiany orzeczonej kary.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, przyjmując je za własne. W oparciu o te ustalenia Sąd odwoławczy uznał jednak za konieczne zmianę zaskarżonego orzeczenia i wymierzenie obwinionej za czyny z pkt II i III zaskarżonego orzeczenia kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego. Uznał bowiem, po analizie akt sprawy i odwołania Ministra Sprawiedliwości, iż Sąd dyscyplinarny I instancji istotnie wymierzył kary rażąco niewspółmierne w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego deliktu dyscyplinarnego i stopnia winy obwinionej.

Dla takiej oceny nie bez znaczenia jest także to, że w dniu 20 czerwca 2022 r. do Wyższego Sadu Dyscyplinarnego wpłynął prawomocny wyrok Sądu Rejonowego z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie IV K 5/22, w którym oskarżoną K. S. uznano za winną popełnienia zarzuconych jej czynów wyczerpujących dyspozycję art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (czyn pierwszy) oraz art. 270 § 1 k.k. (czyn drugi) i ustalając, iż popełniła je w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności i za to wymierzył jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając wykonanie kary na okres próby 3 lat. K. S. ukarano też grzywną w wymiarze 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł, nałożono obowiązek informowania sądu o przebiegu okresu próby na piśmie raz na sześć miesięcy oraz orzeczono zakaz wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 3 lat od uprawomocnienia się wyroku.

Wypada wskazać, że art. 8 § 2 k.p.k., mający odpowiednie zastosowanie w radcowskim postępowaniu dyscyplinarnym, stanowi, iż prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są dla sądu wiążące. Powyższe oznacza, że sąd dyscyplinarny musi wziąć pod uwagę, że doszło do naruszenia prawa, w tym wypadku - prawa karnego. W sprawie mamy dodatkowo do czynienia z wyrokiem skazującym na karę pozbawienia wolności.

Powszechnie akceptowany jest pogląd, że rażąco niewspółmierna kara oznacza nie dającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą. Wyższy Sąd Dyscyplinarny zgadza się ze stanowiskiem wyrażonym w odwołaniu Ministra Sprawiedliwości, iż wymierzona w I instancji kara dyscyplinarna zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 5 lat, połączona z zakazem wykonywania patronatu, była karą nieadekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, który ma duży ciężar gatunkowy i znaczny stopień szkodliwości z punktu widzenia wartości zawodu radcy prawnego i jego wizerunku. Obwiniona wykonuje zawód zaufania publicznego, będący elementem szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości i z tego względu w sposób szczególny zobowiązana jest do działania z poszanowaniem przepisów prawa, jak również zasad etyki radcy prawnego, w tym do dbania o godność zawodu (art. 11 KERP). Zachowanie obwinionej, za które została skazana w wyroku karnym, podważa autorytet całego samorządu radcowskiego.

Warunkiem wpisu na listę radców prawnych jest posiadanie nieskazitelnego charakteru w chwili wejścia kandydata do zawodu (art. 24 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych) a w trakcie wykonywania zawodu oczekuje się od radcy prawnego spełnienia wysokich standardów etycznych i przestrzegania podstawowych zasad (art. 27 ustawy, art. 6 i 12 KERP). Obwiniona swym zachowaniem sprzeniewierzyła się tym regułom.

Na rodzaj wymierzonej kary wpływają też okoliczności faktyczne sprawy. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, popełnienie przestępstwa podrobienia lub przerobienia dokumentów i posługiwanie się nimi dotyka bezpośrednio istoty zawodu radcy prawnego, bowiem dotyczy czynności świadczenia pomocy prawnej. Działanie obwinionej było celowe i zawinione a dodatkowo czynów dokonano na szkodę klientki. Obowiązek dbałości o dobro klienta leży zaś u podstaw zawodu radcy prawnego (art. 8, art. 45 KERP). Tymczasem obwiniona nie dość, że nie wykonywała zlecenia przyjętego od pokrzywdzonej, to jeszcze przez długi czas utrzymywała ją w przekonaniu o podjęciu uzgodnionych czynności, w' tym celu posuwając się ostatecznie do podrabiania (przerabiania) dokumentów.

Przyjęta przez obwinioną linia obrony, polegająca na odmowie składania wyjaśnień i nieuczestniczeniu w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym, skutkuje brakiem jakichkolwiek okoliczności przemawiających na jej korzyść.

Powyższe względy oraz zasady prewencji ogólnej i szczególnej doprowadziły Wyższy Sąd Dyscyplinarny do wniosku, iż niezbędne jest wydalenie obwinionej z zawodu radcy prawnego, zaś

każda inna kara, w tym orzeczona w I instancji kara zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na czas 5 lat, byłaby rażąco niesprawiedliwa.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, obciążając nimi Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.